

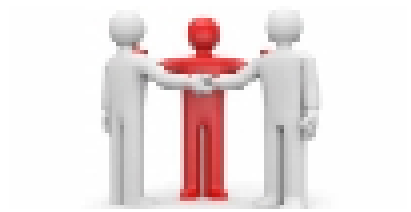

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Τ. ΤΡΙΟΜΜΑΤΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....σελ.3

Νομοθετικό Πλαίσιο σελ.11

Συστάσεις και ψηφίσματα συμβουλίου της Ευρώπης σελ.15

Πανελλήνιο Δίκτυο Συμπαραστατών.....σελ.17

Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων.....σελ.22

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 179 του ν. 3852/2010, βασική υποχρέωση του Συμπαραστάτη συνιστά η σύνταξη και δημοσίευση ετήσιων εκθέσεων. Η ανωτέρω πρακτική αποτελεί κοινό τόπο των θεσμών ενδιάμεσου ελέγχου της κακοδιοίκησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εξυπηρετώντας την ανάγκη δημοσιότητας και επικοινωνίας της δράσης των διαμεσολαβητών, καθώς και την ανάγκη επίτευξης διαφάνειας στη δράση τους.

Με τον όρο ετήσια έκθεση αναμένουμε προφανέστατα να ακούσουμε υποθέσεις που απασχόλησαν τον Συμπαραστάτη, πολίτες που έκαναν χρήση του σχετικά νέου θεσμού, καθώς και συνέργιες με αιρετούς που οδήγησαν στην διατύπωση ειδικών προτάσεων βελτίωσης, είτε κάποιας διαδικασίας, είτε κάποιας υπηρεσίας.

Και αν πράγματι στην πολιτική ισχύει ότι: «το αφήγημα είναι συχνά εξίσου σημαντικό με το ίδιο το επίτευγμα», στην περίπτωση του θεσμού του Συμπαραστάτη αυτό έπαψε να ισχύει στις 25 Μαΐου 2018 όταν η Ελλάδα ενσωμάτωσε τον κανονισμό 2016/679 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ευρύτερα γνωστός ως Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων - GDPR

Καλούμαστε συνεπώς να βαδίσουμε αυτή την λεπτή γραμμή της παρουσίασης του έργου, με σεβασμό πάντα στους πολίτες που έκαναν χρήση και βρήκαν καταφύγιο στον θεσμό της διαμεσολάβησης, αλλά και με την υποχρέωση να αναδείξουμε την χρησιμότητα του και την καινοτομία της διαδικασίας, τουλάχιστον σε Εθνικό επίπεδο, μια και ο θεσμός έχει ήδη καθιερωθεί και λειτουργεί σε επίπεδο

Ευρωπαϊκό για πάνω από 5 δεκαετίες. Στην παρούσα έκθεση λοιπόν αποτυπώνονται ανάμεσα σε άλλα στοιχεία και οι Ευρωπαϊκές οδηγίες που υποχρέωσαν τον εθνικό νομοθέτη να θεσπίσει τον θεσμό του Συμπαραστάτη το 2010.

Στατιστικά και παρά το δυσμενέστατο περιβάλλον το οποίο υπήρχε εξαιτίας της πανδημίας, όπου το σχεδόν μισό έτος μας προσπέρασε με μερική απαγόρευση κυκλοφορίας και εντός του οποίου τουλάχιστον το 50% των εργαζομένων θα έπρεπε να λειτουργεί εξ αποστάσεως με κατ' οίκον εργασία, στον θεσμό προσέφυγαν 32 πολίτες και επιχειρήσεις. Πλήθος αυτών διεκπεραιώθηκαν με επιτόπια παρέμβαση του Συμπαραστάτη στην εμπλεκόμενη υπηρεσία και αρκετές ήταν οι φορές που χρειάστηκε να προκληθεί έλεγχος και να επιβληθούν, ακόμα και διοικητικές ποινές. Για το σύνολο των Υπηρεσιών που απασχολήθηκαν και στις δύο περιφερειακές ενότητες, η στατιστική αποτύπωση αναλύεται ως εξής:

- Τεχνικές Υπηρεσίες: 7 υποθέσεις
- Υπηρεσία Υγείας και κοινωνικής μέριμνας: 6 υποθέσεις
- Διοικητικά θέματα: 4 υποθέσεις
- Υπηρεσία περιβάλλοντος και χωρικού σχεδιασμού: 4 υποθέσεις
- Υπηρεσία Ανάπτυξης (τμήμα Εμπορείου): 5 υποθέσεις
- Υπηρεσία Ανάπτυξης (τμήμα Βιομηχανίας): 3 Υποθέσεις
- Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών 3 υποθέσεις

Εκτός από τους πολίτες που έκαναν χρήση της διαμεσολάβησης για κάποια υπηρεσία της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, αρκετοί συμπολίτες αλλά και επιχειρήσεις αναζήτησαν λύσεις από τον θεσμό του Συμπαραστάτη για θέματα και υπηρεσίες που δεν ήταν στην αρμοδιότητα μου. Ενδεικτικά μπορώ να αναφέρω θέματα τραπεζικών οφειλών ή ρυθμίσεων, ασαφείς χρεώσεις σε λογαριασμούς κοινής ωφέλειας, θέματα εργασιακά με Δημόσιες υπηρεσίες, ακόμα και θέματα με την καταβολή συντάξεως ή και ρυθμίσεων οφειλών σε Εφορία και ΕΦΚΑ. Σε καμία

των ανωτέρων περιπτώσεων, πολίτης δεν απομακρύνθηκε μη έχοντας πάρει τουλάχιστον μια συμβουλή, ή ακόμα και μιας πρώτης επικοινωνίας με την αρμόδια υπηρεσία ή φορέα. Η διάκριση όμως της αρμοδιότητας είναι σαφής από τον νομοθέτη και ο διαχωρισμός που υπάρχει στις υπηρεσίες που μπορούν να προσφερθούν από τον Συνήγορο του πολίτη σε κεντρικό επίπεδο έναντι των υπηρεσιών που μπορεί να παρέχει ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης, πρέπει να γίνονται σεβαστές και κατανοητές στους πολίτες που προσφεύγουν στον θεσμό.

Αν διαπιστωτικά κάτι εμποδίζει το έργο και χρήζει άμεσης βελτιωτικής νομοθετικής παρέμβασης (εκτός από την προφανέστατη υποστελέχωση των Υπηρεσιών), είναι η ασυνέχεια της αρμοδιότητας σε υποθέσεις που ανήκουν στα πλαίσια των καθηκόντων του περιφερειακού Συμπαραστάτη, αλλά ένα σκέλος αυτών αφορά υπηρεσίες και γνωμοδοτήσεις από τους ΟΤΑ του Ά βαθμού, ή και διαφορετικών υπηρεσιών όπως Αποκεντρωμένη, Υπουργεία κλπ.. Αναφέρω ως παράδειγμα υπόθεση εναντίον εταιρίας Ύδρευσης σε νησί της περιφέρειας μας. Ενώ σε πρώτη ανάγνωση η υπόθεση εκφεύγει των αρμοδιοτήτων, στην ουσία για την πιθανώς παραβατική συμπεριφορά της εταιρίας, εμπλέκονται οι Υπηρεσίες Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ως ελεγκτικός μηχανισμός. Αλλά ταυτόχρονα για την επίλυση της υπόθεσης η Δημοτική υπηρεσία έχει την δυνατότητα να αγνοήσει, είτε το αρχικό ερώτημα του Συμπαραστάτη, είτε τις πιθανές συστάσεις αυτού. Είναι κάτι που το συζητάμε σε επίπεδο ΥΠΕΣ αλλά είναι γεγονός ότι πέραν της νομοθετικής παρέμβασης λύση μπορεί να δώσει και η συνέχεια, ή η συνέργεια δράσεων Περιφερειακού και Δημοτικού Συμπαραστάτη.

Ειδική μνεία θα πρέπει να γίνει για την υποστελέχωση των υπηρεσιών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, γεγονός που ειδικά ο Περιφερειάρχης έχει αναδείξει στον μέγιστο βαθμό σε κεντρικό επίπεδο και που μας βρίσκει στο πλάι του με την διαπίστωση ότι: πολύ λίγα στελέχη καλούνται να φέρουν σε πέρας δυσανάλογο έργο, αναλογιζόμενοι πάντα τις Αρμοδιότητες που έχουν εκχωρηθεί στις Περιφέρειες, πόσο μάλλον στην δική μας πολυνησιωτική περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Τρανά παραδείγματα αποτελούν τόσο οι τεχνικές υπηρεσίες, όσο και οι

υπηρεσίες που είναι αναγκασμένες να διαθέτουν ελεγκτικούς μηχανισμούς, όπως οι Υπηρεσίες Υγείας, Περιβάλλοντος, αλλά και άλλες, σχεδόν όλες.

Στην συνέχεια αναδεικνύεται σε χωριστή ενότητα η ειδική πρόταση που με αφορμή την ετήσια έκθεση σας καταθέτω. Αφορά την **«χάρτα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του πολίτη»** και πρόθεση μου είναι να αποτελέσει στο εξής εγχειρίδιο ενημέρωσης πολιτών και επιχειρήσεων, αλλά και σωστής διοικητικής συμπεριφοράς. Για να συμβεί όμως αυτό θα πρέπει να γίνει και η ανάλογη ενημερωτική προσπάθεια τόσο προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, αλλά και προς τις υπηρεσίες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Προφανώς η προσπάθεια αυτή θα ξεκινήσει σταδιακά και αφού μπούμε σε κάποιου είδους κανονικότητα τόσο σε επίπεδο υπηρεσιακό, όσο και σε επίπεδο ανταπόκρισης των πολιτών. Πολίτες οι οποίοι αυτή την εποχή έχουν την προσοχή στραμμένη στο πεδίο της πανδημίας, και ειδικότερα στην τουριστική περιοχή μας και στο επίπεδο της οικονομίας και της αγωνίας για το αν η επερχόμενη σεζόν θα αποτελέσει συνέχεια της προηγούμενης καλής αρχής, ή αν θα μπούμε εκ νέου σε περιπέτειες.

Η χάρτα κινείται στην κατεύθυνση της καταγραφής:

A) Των Υποχρεώσεων των Υπηρεσιών

B) Των Δικαιωμάτων του πολίτη και στην Δυνατότητα προσφυγής και θεραπείας.

Αντλεί πληροφορίες, διατάξεις και κανονισμούς από:

- 1) τον Ν.3852/10 «Πρόγραμμα Καλλικράτης»
- 2) Τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/99)
- 3) Τον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (Ν. 3528/07)
- 4) τον Νόμο για την ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ν4727/20)
- 5) Τον Νόμο για την προστασία προσωπικών δεδομένων (Ν.4624/19)

6) Σχέσεις Δημοσίων υπαλλήλων και πολιτών : Οδηγός ορθής διοικητικής Συμπεριφοράς. (Συνήγορος του πολίτη 2012)

Η προσπάθεια κωδικοποίησης με την δημιουργία της Χάρτας αποσκοπεί στο να αποτελέσει έναν σύντομο και εύχρηστο οδηγό προς τους πολίτες οι οποίοι προφανώς δεν έχουν την δυνατότητα να ανατρέχουν σε διαφορετικούς νόμους και διατάξεις προκειμένου να γνωρίζουν δικαιώματα που απορρέουν από αυτές, σε σχέση με τις συναλλαγές τους με τον οργανισμό που λέγεται Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Δεν παραβλέπω όμως το αυταπόδεικτο γεγονός ότι θα αποτελέσει και ένα καλό εγχειρίδιο και για τους υπηρεσιακούς παράγοντες οι οποίοι θα μπορέσουν να ευθυγραμμίσουν πρακτικές και ενέργειες, με απώτερο σκοπό πάντα την εύρυθμη και αρτιότερη, αλλά κυρίως φιλικότερη προς τον πολίτη διοικητική συμπεριφορά. Εν κατακλείδι, η Χάρτα θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα της Διοίκησης και στην ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών προς όφελος του πολίτη και της επιχείρησης.

Επιγραμματικά περιεχόμενα της Χάρτας:

Υποχρεώσεις των Υπηρεσιών

1) Κατά την διαδικασία Υποδοχής του αιτήματος

- A) Υποχρέωση απάντησης, (Χρονικοί περιορισμοί), Παραπομπής (σε αρμόδια Υπηρεσία) και Χορήγησης εγγράφων
- B) Υποχρέωση Διευκόλυνσης Υποδοχής αιτήματος
- Γ) Υποχρέωση πρωτοκόλλησης φακέλου και ανασύστασης υπόθεσης .
- Δ) Βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, Επικύρωση των αντιγράφων.

2) Κατά την διαδικασία έκδοσης Διοικητικής πράξης

- A) Νομιμότητα της πράξης
- B) Συμμόρφωση προς σχετικές Δικαστικές αποφάσεις.(Αν υπάρχουν)
- Γ) Υποχρέωση προστασίας των προσωπικών δεδομένων (GDPR), αλλά και εχεμύθειας.
- Δ) Υποχρέωση - Δυνατότητα Ηλεκτρονικής Διακίνησης των εγγράφων
- Ε) Υποχρέωσης χορήγησης πρόσβασης.
- ΣΤ) Προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου.

Δικαιώματα Πολιτών και Επιχειρήσεων

- A) Το Δικαίωμα Ιεραρχικής προσφυγής. Ειδική διοικητική προσφυγή – Ενδικοφανής προσφυγή
- B) Το Δικαίωμα προσφυγής στον Επόπτη (ΟΤΑ) - Αποκεντρωμένη Διοίκηση
- Γ) Το Δικαίωμα ως προς τον Συμβιβασμό (με απόφαση οικονομικής Επιτροπής ή Περιφερειακού Συμβουλίου)
- Δ) Το Δικαίωμα προσφυγής στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη

Θα μπορούσαν βέβαια να γίνουν επιπλέον αναφορές και η Χάρτα να αντλεί πληροφορίες από περισσότερες πηγές όπως π.χ. Ευρωπαϊκές οδηγίες, Ερμηνεία Συντάγματος, Κώδικες όπως αυτός τον Δικηγόρων, οδηγίες από ανεξάρτητες αρχές κλπ. Θεώρησα όμως ότι η απλή αναφορά σε νόμους που ήδη εφαρμόζονται σε όλο το φάσμα της δημόσιας διοίκησης θα έδινε την δυνατότητα απλοποίησης της διαδικασίας, αρτιότερης κατανόησης και εφαρμογής, αλλά κυρίως αποφυγής παρερμηνεύσεων και συνεπώς δυνατότητα αμφισβήτησης των διατάξεων, εναντίωσης και συνακόλουθης προσφυγής.

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι η παρούσα Χάρτα για να τύχει εφαρμογής θα πρέπει να εισαχθεί με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου στο Περιφερειακό μας Συμβούλιο προς έγκριση σύμφωνα με το άρθρο 174 του Ν. 3852/10. (η. – *Η Εκτελεστική Επιτροπή Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχέδιο χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών και μεριμνά για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση οδηγού του πολίτη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της περιφέρειας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.*)

Τέλος, θεωρώ ότι είναι χρέος μου να αναδείξω σε διακριτή ενότητα το έργο του Πανελλήνιου Δικτυού Δημοτικών και Περιφερειακών Συμπαραστατών στο οποίο έχω την τιμή και την ευθύνη της προεδρίας. Τιμή που μου ανατέθηκε πρόσφατα και που για πρώτη φορά θα ήθελα να αναφερθεί, με την ευκαιρία της ειδικής συνεδρίασης. Οφείλω λοιπόν να είμαι άξιος συνεχιστής συναδέλφων που εκκίνησαν την διαδικασία βελτίωσης του θεσμού κυρίως σε επίπεδο νομοθετικών παρεμβάσεων, πολλές δε από αυτές αφορούν την νησιωτικότητα και επηρεάζουν άμεσα την αρτιότερη Διοικητική εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων.

Η τιμή αυτή δεν είναι μόνο προσωπική. Θέλω να είστε βέβαιοι ότι αντανακλά στο σύνολο της Περιφερειακής Αρχής, στον Περιφερειάρχη που πίστεψε, στήριξε και συνεχίζει να στηρίζει τον θεσμό, αλλά και στο σύνολο του Περιφερειακού Συμβουλίου, το οποίο για δεύτερη συνεχή θητεία ανανέωσε την εμπιστοσύνη στο πρόσωπο μου.

Να είστε βέβαιοι ότι η προσπάθεια δικαίωσης της επιλογής σας θα είναι από την πλευρά μου έμπρακτη και συνεχής.

**Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ**

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Τ. ΤΡΙΟΜΜΑΤΗΣ

1) ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο Συμπαραστάτης αποτελεί θεσμό διαμεσολάβησης μεταξύ των πολιτών, των επιχειρήσεων και των Υπηρεσιών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, αποσκοπώντας στον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης, στη διασφάλιση της αμεροληψίας των περιφερειακών αρχών και στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών της Περιφέρειας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 179 του ν. 3852/2010, ο Συμπαραστάτης δέχεται και διερευνά επώνυμες καταγγελίες πολιτών ή επιχειρήσεων, διά των οποίων του γνωστοποιούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης Περιφερειακών υπηρεσιών ή Περιφερειακών νομικών προσώπων. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, έργο και αποστολή του Συμπαραστάτη αποτελεί η διαμεσολάβηση μεταξύ του θιγόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου και της αρμόδιας υπηρεσίας, καθώς και η λήψη όλων των απαραίτητων πρωτοβουλιών, προκειμένου να επιλυθεί το καταγγελθέν πρόβλημα. Με τον τρόπο αυτό, την ίδια στιγμή, εγκαθιδρύεται μία μορφή μηχανισμού εσωτερικού ελέγχου, ο οποίος έχει ως στρατηγικό στόχο τη διασφάλιση της σύννομης λειτουργίας των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του δήμου.

Υπογραμμίζεται ότι, σύμφωνα με το γράμμα της διάταξης του άρθρου 179 του ν.3852/2010, δικαίωμα υποβολής αναφοράς στον Συμπαραστάτη αναγνωρίζεται μόνο στο πρόσωπο του/της άμεσα θιγόμενου πολίτη - επιχείρησης. **Συνεπώς, η ύπαρξη άμεσου έννομου συμφέροντος αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της υποβαλλόμενης καταγγελίας**, ενώ πρέπει να χαρακτηρίζονται, άνευ ετέρου, απαράδεκτες και να τίθενται στο αρχείο οι καταγγελίες που υποβάλλονται για υποθέσεις τρίτων. **Σημειώνεται ειδικά ότι δεν υπάρχει δυνατότητα αυτεπάγγελτης διερεύνησης ατομικών υποθέσεων πολιτών.**

Αναφορικά με τον τρόπο χειρισμού των καταγγελιών, ο Συμπαραστάτης διεκπεραιώνει τις ενώπιων του υποθέσεις, είτε εγγράφως, με αλληλογραφία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας και των νομικών της προσώπων, είτε προφορικά, ενημερώνοντας και στις δύο περιπτώσεις πλήρως τον/την

ενδιαφερόμενο/η πολίτη ή επιχείρηση ως προς τις ενέργειες στις οποίες ο ίδιος προέβη. Η ενημέρωση πρέπει υποχρεωτικά να λαμβάνει χώρα, εγγράφως ή προφορικά, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αναφοράς - καταγγελίας.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι η υποβολή καταγγελίας ενώπιον του Συμπαραστάτη δε διακόπτει προθεσμίες για την κίνηση δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών, όπως, ιδίως την δεκαπενθήμερη προθεσμία για την άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής ενώπιον της χωρικά αρμόδιας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, κατά των αποφάσεων των συλλογικών ή μονομελών οργάνων της Περιφέρειας και των νομικών της προσώπων.

Επίσης, όπως ορίζει το άρθρο 179 του ν. 3852/2010, η υποβολή της καταγγελίας ή αναφοράς στο Συμπαραστάτη δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής, ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, ιδίως του Επόπτη ΟΤΑ.

Στο πλαίσιο άσκησης της διαμεσολαβητικής αρμοδιότητάς του και προκειμένου να διαπιστώσει την ουσιαστική βασιμότητα των καταγγελλομένων και εν συνεχεία να διευθετήσει το καταγγελλθέν περιστατικό κακοδιοίκησης, ο Συμπαραστάτης δύναται να αιτείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας ή των νομικών της προσώπων, κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο που αφορά την καταγγελλόμενη υπόθεση, υπό τη ρητή επιφύλαξη του πδ. 28/2015 για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση και με σκοπό την ουσιαστική εφαρμογή των προβλεπόμενων ρυθμίσεων, οι καταγγελλόμενες υπηρεσίες οφείλουν να αποκρίνονται και να απαντούν τεκμηριωμένα στην αλληλογραφία του Συμπαραστάτη, αναφέροντας, ιδίως, τις απόψεις και τις ενέργειές τους, όσον αφορά το καταγγελλθέν περιστατικό.

Σε περίπτωση που οι ενέργειες ή η απάντηση της καταγγελλόμενης υπηρεσίας κριθούν ικανοποιητικές, ο Συμπαραστάτης περατώνει την υπόθεση. Σε διαφορετική, όμως, περίπτωση, όταν η καταγγελλόμενη υπηρεσία δεν παρέχει επαρκείς απαντήσεις ή δεν συμπράττει προς την κατεύθυνση της ικανοποίησης δίκαιου αιτήματος διοικουμένου, ο Συμπαραστάτης δύναται να υποβάλλει

συστάσεις στην υπηρεσία για την αποτροπή επανάληψης αντίστοιχων φαινομένων Κακοδιοίκησης.

Ετήσια έκθεση

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 179 του ν. 3852/2010, βασική υποχρέωση του Συμπαραστάτη συνιστά η σύνταξη και δημοσίευση ετήσιων απολογιστικών εκθέσεων. Η ανωτέρω πρακτική αποτελεί κοινό τόπο των θεσμών ενδιαμέσου ελέγχου της κακοδιοίκησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εξυπηρετώντας την ανάγκη δημοσιότητας και επικοινωνίας της δράσης των διαμεσολαβητών, καθώς και την ανάγκη επίτευξης διαφάνειας στη δράση τους.

Σημειώνεται ότι, οι διατάξεις του άρθρου 179 του ν. 3852/2010 δεν ορίζουν το ελάχιστο περιεχόμενο της ετήσιας έκθεσης, επομένως η διαμόρφωσή του εναπόκειται στην ευχέρεια του Συμπαραστάτη.

Σε κάθε περίπτωση, ο Συμπαραστάτης οφείλει να μεριμνήσει ώστε η ετήσια έκθεσή του να δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας ενώ, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσής του, οφείλει να την παρουσιάσει σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του οικείου Περιφερειακού συμβουλίου για τον απολογισμό της Περιφερειακής αρχής.

Διαδικασία επιλογής Συμπαραστάτη

Οι Περιφέρειες, οι δήμοι άνω των 20.000 κατοίκων και οι νησιωτικοί Δήμοι, ανεξαρτήτως πληθυσμού, έχουν υποχρέωση να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να πληρωθεί η θέση του Συμπαραστάτη. Ο νομοθέτης προβλέπει ότι η διαδικασία επιλογής του Συμπαραστάτη γίνεται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των Περιφερειακών και δημοτικών αρχών.

Από τη διάταξη συνάγεται ότι η προθεσμία επιλογής του Συμπαραστάτη είναι μεν ενδεικτική, αλλά δεν θα πρέπει να ξεπερνά ένα εύλογο χρονικό διάστημα, πέραν του προβλεπόμενου διμήνου. Ωστόσο, λόγω της μακρόχρονης διοικητικής πρακτικής που έχει εδραιωθεί από το έτος 2011 και της ανάγκης πλήρωσης της θέσης του Συμπαραστάτη προς διευκόλυνση των πολιτών, είναι δυνατή η επαναπροκήρυξη της θέσης του Συμπαραστάτη κατά τη διάρκεια της

αυτοδιοικητικής περιόδου, σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η επιλογή του στις δύο προβλεπόμενες στο νόμο συνεδριάσεις.

Επιλογή Συμπαραστάτη

Ο Συμπαραστάτης επιλέγεται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την ανωτέρω μυστική ψηφοφορία και με ειδική πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των παρόντων μελών του. Ο νομοθέτης έκρινε ότι η ανωτέρω ειδική πλειοψηφία μπορεί να εξασφαλίσει, τόσο το κύρος του θεσμού, όσο και την ευρεία αποδοχή του από τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου. Συνεπώς, πρόσωπο που δεν συγκεντρώσει την ανωτέρω ειδική πλειοψηφία, ούτε στην πρώτη, ούτε στην επαναληπτική ψηφοφορία, δεν μπορεί να επιλεγεί Συμπαραστάτης.

Διευκρινίζεται ότι για τη λήψη της σχετικής απόφασης, ο αριθμός των πραγματικά παρόντων μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου ανακοινώνεται από τον Πρόεδρο του Περιφερειακού Συμβουλίου και καταγράφεται τη στιγμή έναρξης της ψηφοφορίας. Στον αριθμό αυτόν (των πραγματικά δηλαδή παρόντων περιφερειακών συμβούλων) υπολογίζεται η απαιτούμενη για τη λήψη απόφασης ειδική πλειοψηφία των 3/5. Συμπαραστάτης επιλέγεται αυτός που συγκεντρώσει στο πρόσωπό του τους ψήφους που αντιστοιχούν στην πλειοψηφία των 3/5 επί των πραγματικά παρόντων μελών που παρευρίσκονται κατά την έναρξη της ψηφοφορίας.

-----

2) ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Το 1975 με τη Σύσταση 757, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης συνέστησε στην Επιτροπή Υπουργών να καλέσει τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών να εξετάσουν την δυνατότητα διορισμού προσώπων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με τις αρμοδιότητες των Συνηγόρων του Πολίτη.

Το 1985 η Επιτροπή Υπουργών των κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε την Σύσταση R (85) 13 “για τον θεσμό του Συνηγούρου του Πολίτη”, καλώντας τα κράτη να διορίσουν Συνηγούρους του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης. Το ίδιο έτος, η Επιτροπή Υπουργών θέσπισε το Ψήφισμα (85)8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το 1999, το Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το Ψήφισμα 80 για τον ρόλο των τοπικών Διαμεσολαβητών ή Συνηγόρων στην προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών, κείμενο στο οποίο επισυνάπτονται και οι “Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο”. Με το Ψήφισμα αυτό, καλούνται οι τοπικές και περιφερειακές αρχές που ήδη έχουν τον θεσμό να ιδρύσουν ένα εθνικό δίκτυο τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών για την συγκέντρωση εμπειριών και να εξεταστεί η δυνατότητα της συνεργασίας και εναρμόνισης για την επίλυση των προβλημάτων των πολιτών με τις δημόσιες αρχές.

Σύμφωνα με τις “Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο”, ο τοπικός Διαμεσολαβητής πρέπει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε έγγραφα, αρχεία και φακέλους της ελεγχόμενης διοικητικής αρχής, προκειμένου να ασκεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του. Εκτός από τις υποθέσεις στις οποίες ισχύει η αρχή του κρατικού απορρήτου για λόγους σχετικούς με την άμυνα, την εθνική ασφάλεια κ.τ.λ., δεν είναι αποδεκτή καμία άρνηση πρόσβασης. Η εξουσία πρόσβασης πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την δυνατότητα διεξαγωγής ερευνών και την επίσκεψη και/ή αυτοψία του σχετικού χώρου με την

βοήθεια ειδικών, όταν επιβάλλεται από τις περιστάσεις. Ο υπεύθυνος για την ελεγχόμενη πράξη ή συμπεριφορά πρέπει να είναι διαθέσιμος να απαντά στις ερωτήσεις του Διαμεσολαβητή και να τον βοηθά να ασκήσει την αποστολή του. Η ελεγχόμενη διοικητική αρχή πρέπει να εξετάζει τις συστάσεις, προτάσεις και άλλες πρωτοβουλίες του Διαμεσολαβητή και, σε κάθε περίπτωση, να εκθέτει τους λόγους για τους οποίους κατά τη γνώμη της την αποτρέπουν από το να τις ακολουθήσει. Η απόκριση της διοίκησης θα πρέπει να λαμβάνεται εντός προκαθορισμένου χρόνου. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ελευθερία της πρόσβασης, θα πρέπει να προβλέπονται και να επιβάλλονται σχετικές κυρώσεις για κάθε άρνηση, εμπόδιο, παρεμπόδιση ή άλλο τύπο δυστοκίας από την πλευρά ενός δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού. Τα αποτελέσματα της δράσης του Διαμεσολαβητή θα πρέπει να καταγράφονται σε ειδικές, περιοδικές ή ετήσιες εκθέσεις ή σε άλλα έγγραφα και να δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο. Προκειμένου η δημοσιότητα να είναι επιτυχής, ο Διαμεσολαβητής θα πρέπει να είναι σε θέση να προσεγγίσει το όργανο της τοπικής αρχής που είναι υπεύθυνο για την θέσπιση των σχετικών διατάξεων όσον αφορά την διοικητική δράση, τον οργανισμό των υπηρεσιών, τους κανονισμούς, τις διαδικασίες κλπ, προκειμένου να προτείνει κάθε τρόπο (τροποποίηση, αναθεώρηση των ισχυόντων μέτρων, πρόταση νέων διατάξεων κλπ), με τον οποίο μπορεί να διευκολυνθεί η αποτελεσματική τήρηση των ατομικών δικαιωμάτων από την τοπική αρχή.

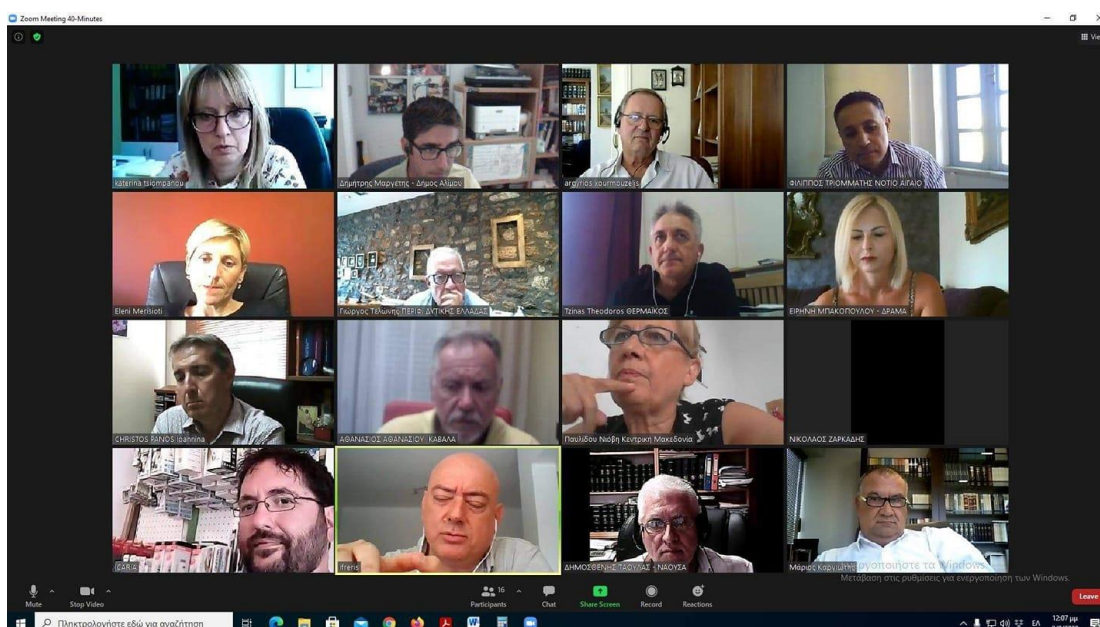
Το 2013 η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το [Ψήφισμα 1959 \(2013\)](#) για την ενίσχυση του ρόλου των Συνηγόρων στην Ευρώπη. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση συστήνει στα κράτη να αναθεωρήσουν την νομοθεσία τους, προκειμένου οι Συνήγοροι να έχουν αρμοδιότητες κατά τα διεθνή πρότυπα και να **αποφύγουν με κάθε τρόπο την μείωση του προϋπολογισμού των Συνηγόρων**, καθώς αυτή *“συνεπιφέρει την απώλεια της ανεξαρτησίας των θεσμών Συνηγόρου ή ακόμη και την κατάργησή τους.”* Το Ψήφισμα αναφέρει ότι η εποπτεία της διοίκησης από ανεξάρτητα όργανα είναι απαραίτητη λειτουργία σε πολιτειακά συστήματα διάκρισης των λειτουργιών.

Δίκτυο Συμπαραστατών

Θητεία 2019-2023

Το Πανελλήνιο Δίκτυο Συμπαραστατών αποτελεί την ένωση των δυνάμεων όλων των αιρετών Δημοτικών και Περιφερειακών Συμπαραστατών. Το Δίκτυο, είναι το συλλογικό όργανο στήριξης του θεσμού του Συμπαραστάτη και στοχεύει στην ανάπτυξη και προώθηση του θεσμού σε κάθε δήμο και σε κάθε περιφέρεια της Ελληνικής Επικράτειας.

Κατά την τρέχουσα θητεία (2019-2023) και παρά το δυσμενέστατο περιβάλλον λόγω πανδημίας, το Δίκτυο Συμπαραστατών σε μια προσπάθεια βελτίωσης του θεσμού, σε διαδοχικές Γενικές Συνελεύσεις με τηλεδιάσκεψη, ενέταξε στους κόλπους του τα νέα μέλη που εκλέχθηκαν και προσπάθησε να συντονίσει, με σχετικές επιστολές και επαφές, τον βηματισμό του τόσο με την ΚΕΔΕ, όσο με την ΕΝΠΕ και το ΥΠΕΣ, σε μια προσπάθεια να αναδείξει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Συμπαραστάτες κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Βασικά αιτήματα τα οποία και κατατέθηκαν στον διάλογο είναι :

- 1) Να καταργηθεί η υποχρεωτικότητα της ειδικής άδειας άνευ αιτήσεως του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 για τον συμπαραστάτη του δημότη.
Προτείνεται η εξαίρεση του ΣτΔΕ από την χρήση της υποχρεωτικής άδειας και χορήγηση της κατόπιν αιτήσεως του.(Εναρμόνιση με το καθεστώς που ισχύει για τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου για δήμους κάτω από εκατό χιλιάδες.)
- 2) Ο χρόνος που διανύθηκε στη θέση του Δημοτικού / Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, εάν αυτός/η τυγχάνει δημόσιος υπάλληλος, να αναγνωρίζεται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και να λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης. Διάταξη που είναι σε ισχύ για Περιφερειάρχες/Δημάρχους, Αντιπεριφερειάρχες/Αντιδημάρχους και Γ. Γραμματείς ΟΤΑ, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις αρθ.4 παρ. 3 του Ν4275/2014.
- 3) Σε όλες τις Περιφέρειες καθώς και στους δήμους άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) κατοίκων, συνιστάται υποχρεωτικά αυτοτελές τμήμα 'Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης', το οποίο στελεχώνεται με ευθύνη του Συμπαραστάτη από τον οικείο ΟΤΑ, παρέχοντας του γραμματειακή και επιστημονική υποστήριξη.
- 4) Οι ειδικές προτάσεις βελτίωσης των υπηρεσιών που διατυπώνουν οι Συμπαραστάτες, να εισάγονται υποχρεωτικά ως θέμα συζήτησης στο Δημοτικό /Περιφερειακό Συμβούλιο ευθύνη του Προέδρου .
- 5) Να καταργηθεί η αντιστοιχία στην καταστατική θέση και την αντιμισθία μεταξύ Συμπαραστάτη και Προέδρου (Δημοτικού ή Περιφερειακού) Συμβουλίου, και να αντιστοιχηθεί είτε α) με αυτή του Αντιπεριφερειάρχη /Αντιδημάρχου, β) είτε με αυτή του Γ. Γραμματέα του Δήμου /Περιφέρειας, ή τέλος γ) με του Προϊσταμένου Γενική Δ/νσης.

Επίσης επικαιροποίησε την Εκπροσώπηση του εκλέγοντας νέο Δ.Σ το οποίο και έλαβε την εξής μορφή:

- 1) **Πρόεδρος:**
Φίλιππος Τριομμάτης (Περιφερειακός Συμπαραστάτης Νοτίου Αιγαίου)
- 2) **Αντιπρόεδρος:**
Βασίλειος Σωτηρόπουλος (τ. Δημοτικός Συμπαραστάτης Δήμου Αθήνας και Περιφερειακός Περιφέρειας Αττικής)
- 3) **Γραμματέας:**
Αικατερίνη Τσιομπάνου (Περιφερειακή Συμπαραστάτης Δυτικής Μακεδονίας)
- 4) **Μέλος και Πρόεδρος πειθαρχικού συμβουλίου:**
Μάριος Καργιώτης (Δημοτικός Συμπαραστάτης Δήμου Θεσσαλονίκης)
- 5) **Μέλος:**
Δημοσθένης Ταούλας (Δημοτικός Συμπαραστάτης Νάουσας)

Τέλος Τοποθετήθηκε ως υπεύθυνη τύπου η συνάδελφος Ειρήνη Μπακοπούλου (Δημοτική Συμπαραστάτης Δράμμας)

Αδιαμφισβήτητα κορυφαία στιγμή για τον θεσμό του Συμπαραστάτη αποτέλεσε η συνάντηση του Δ.Σ του Δικτύου Συμπαραστατών με τον πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλο στην οποία συμμετείχε και ο Περιφερειακός συμπαραστάτης του Νοτίου Αιγαίου. Στην συνάντηση που

διήρκεσε 45 λεπτά αναλύθηκαν λειτουργικά θέματα που έχουν προκύψει από την μέχρι σήμερα λειτουργία του θεσμού.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξέφρασε την αμέριστη υποστήριξη του στον θεσμό του Συμπαραστάτη, δήλωσε ότι παρακολουθεί την πορεία του θεσμού από την ίδρυση του και ήταν γνώστης των δυσκολιών που υπήρξαν σε διάφορες περιοχές για την εκλογή Συμπαραστατών, ενώ ανανέωσε το ραντεβού προκειμένου να λάβει γνώση του ετήσιου απολογισμού του Δικτύου.

Στην Συνέχεια έγινε υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλου στην Αττική με διοργανωτή τον Δήμο Σαρωνικού το τρίτο Πανελλήνιο συνέδριο του Δικτύου Συμπαραστατών και το παρών έδωσαν το σύνολο των κομμάτων του Ελληνικού κοινοβουλίου καθώς και φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συγκεκριμένα περέστησαν ο Αντιπρόεδρος της Ν.Δ κ. Κωστής Χατζηδάκης, η Περιφερειάρχης Αττικής κα. Ρένα Δούρου, ο πρόεδρος της ΚΕΔΕ και Δήμαρχος Αμαρουσίου κ. Πατούλης, η εκπρώσπος του Προέδρου της Βουλής και βουλευτής τους ΣΥΡΙΖΑ κα. Σελερίτη, από τον ΣΥΡΙΖΑ ο βουλευτής κ. Θεωνάς, από την Δημοκρατική Συμπράταξη ο Βουλευτής κ. Κουτσούκος, από το Ποτάμι ο Βουλευτής κ. Αμυράς, από τους ΑΝΕΛ ο Βουλευτής κ. Κατσίκης, καθώς και ο τ. Υπουργός Εσωτερικών και δημιουργός του «Καλλικράτη» και του θεσμού κ. Ραγκούσης. Παρόν ήταν επίσης και χαιρέτησαν την εκδήλωση ο Δήμαρχος Σαρωνικού κ. Σοφρονάς ο οποίος και φιλοξένησε την Συνδιάσκεψη, ο Δήμαρχος Περάματος κ. Λαγουδάκης, και ο Δήμαρχος Σάμου κ. Αγγελόπουλος.

Σημαντικό είναι να επισημάνουμε ότι εκτός από τις πολλαπλές συναντήσεις που είχε το Δίκτυο με όλες τις ηγεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών (Κουρουπλής, Βερναρδάκης, Σκουρλέτης, Πουλλάκης), είχε επίσης και ενημερωτικές συναντήσεις με τα περισσότερα κόμματα του Ελληνικού κοινοβουλίου συγκεκριμένα εκτός από το κόμμα τον ΣΥΡΙΖΑ όπου οι συναντήσεις έγιναν με εν ενεργεία Υπουργούς, από την Νέα Δημοκρατία έγινε ενημερωτική συνάντηση με τον υπεύθυνο Εσωτερικών του κόμματος τον κ. Βορίδη καθώς και με τον Γραμματέα Τοπικής αυτοδιοίκησης τον κ. Γαιτάνη.

Μέσα σε αυτά τα χρόνια, το Δίκτυο Συμπαραστατών έχει επεξεργαστεί τις βελτιώσεις που θα πρέπει να επέλθουν στα άρθρα 77 και 179 του Προγράμματος “Καλλικράτη” που αφορούν τον θεσμό, ώστε να περιληφθεί ως σημειακή βελτίωση του “Καλλικράτη” ως προς την λειτουργία των Συμπαραστατών του Δημότη και της Επιχείρησης και των Περιφερειακών Συμπαραστατών του Πολίτη και της Επιχείρησης.

Ενημερωτική συνάντηση του Δ.Σ του Δικτύου με τον νυν Υπουργό Εσωτερικών κ. Βορίδη το 2017 με την ιδιότητα του τότε ως τομεάρχη εσωτερικών της Ν.Δ. Στην συνάντηση έδωσε το παρόν και ο νυν Εκπρόσωπος Τύπου της Ν.Δ κ. Τάσος Γαιτάνης με την τότε ιδιότητα του ως αναπληρωτής τομεάρχη Εσωτερικών.

**ΧΑΡΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**

Ρόδος 05-02-2021

***ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ***

Περιεχόμενα:

Υποχρεώσεις των Υπηρεσιών

1) Κατά την διαδικασία Υποδοχής του αιτήματος

- A) Υποχρέωση απάντησης, (Χρονικοί περιορισμοί), Παραπομπής (σε αρμόδια Υπηρεσία) και Χορήγησης εγγράφων
- B) Υποχρέωση Διευκόλυνσης Υποδοχής αιτήματος
- Γ) Υποχρέωση πρωτοκόλλησης φακέλου και ανασύστασης υπόθεσης .
- Δ) Βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, Επικύρωση των αντιγράφων.

2) Κατά την διαδικασία έκδοσης Διοικητικής πράξης

- A) Νομιμότητα της πράξης
- B) Συμμόρφωση προς σχετικές Δικαστικές αποφάσεις.(Αν υπάρχουν)
- Γ) Υποχρέωση προστασίας των προσωπικών δεδομένων (GDPR), αλλά και εχεμύθειας.
- Δ) Υποχρέωση - Δυνατότητα Ηλεκτρονικής Διακίνησης των εγγράφων
- E) Υποχρέωσης χορήγησης πρόσβασης.
- ΣΤ) Προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου.

Δικαιώματα Πολιτών και Επιχειρήσεων

- A) Το Δικαίωμα Ιεραρχικής προσφυγής. Ειδική διοικητική προσφυγή –
Ενδικοφανής προσφυγή
- B) Το Δικαίωμα προσφυγής στον Επόπτη (ΟΤΑ) - Αποκεντρωμένη Διοίκηση
- Γ) Το Δικαίωμα ως προς τον Συμβιβασμό (με απόφαση οικονομικής Επιτροπής ή Περιφερειακού Συμβουλίου)
- Δ) Το Δικαίωμα προσφυγής στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ :

1) Κατά την διαδικασία Υποδοχής του αιτήματος

A) Υποχρέωση απάντησης (Χρονικοί περιορισμοί), Παραπομπής (σε αρμόδια Υπηρεσία) και Χορήγησης εγγράφων

Οι Υπηρεσίες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (όπως όλες οι δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις), οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων.

Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.»

Οι υπηρεσίες της ΠΝΑΙ απαλλάσσονται από την υποχρέωση απάντησης κατά τα ανωτέρω, αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό.

Οι Υπηρεσίες της ΠΝΑΙ, όπως όλες οι διοικητικές αρχές, οφείλουν ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, να χορηγούν αμέσως πιστοποιητικά και βεβαιώσεις. Αν η άμεση χορήγηση τούτων δεν είναι δυνατή, αυτά αποστέλλονται ταχυδρομικώς, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών, στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί. (Επικαιροποιημένος Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (29.1.2018))

Περαιτέρω, υπενθυμίζεται ότι η μη τήρηση των προαναφερόμενων προθεσμιών οδηγεί και σε δικαίωμα του ενδιαφερόμενου πολίτη να υποβάλει αίτηση για την καταβολή πλήρους αποζημίωσης (άρθρο 7 του ν.3242/2004).

B) Υποχρέωση Διευκόλυνσης

Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων, στην ΠΝΑΙ χρησιμοποιούνται έντυπα αιτήσεων, τα οποία χορηγούν υποχρεωτικώς οι δημόσιες αρχές, για όλα τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Στα έντυπα αυτά, σε ειδικό χώρο, π.χ. στην πίσω σελίδα ή σε πλαίσιο, πρέπει να αναφέρονται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία προϋποθέσεις για την ικανοποίηση του αιτήματος, οι εφαρμοστέες διατάξεις, τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος, καθώς

και ο χρόνος μέσα στον οποίο θα δοθεί η απάντηση. Τα έντυπα αποτελούν μέσο αμφίδρομης επικοινωνίας πολιτών-διοίκησης και διοίκησης-πολιτών, γι' αυτό ο σχεδιασμός τους, τα στοιχεία που περιλαμβάνουν, καθώς και η χρησιμοποιούμενη σε αυτά ορολογία, πρέπει να ευνοούν την επικοινωνία αυτή.

Αν ο ενδιαφερόμενος δηλώσει ότι δεν μπορεί να γράψει, λόγω φυσικής ή γραμματικής αδυναμίας, τότε ο αρμόδιος υπάλληλος της ΠΝΑΙ οφείλει να συνδράμει στη σύνταξη της αίτησης, μετά από υπαγόρευση του πολίτη. Συναφώς επισημαίνεται ότι οι διοικητικές αρχές υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να πρωτοκολλούν όλες τις αιτήσεις και να χορηγούν τη σχετική απόδειξη παραλαβής, ακόμη και αν ελλείπουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Επίσης, οφείλουν να δέχονται τις αιτήσεις των πολιτών που υποβάλλονται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail). Οι πολίτες, παράλληλα με τη δυνατότητα (ΥΠΕΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ 2012)

Γ) Υποχρέωση πρωτοκόλλησης φακέλου και ανασύστασης υπόθεσης .

Κάθε έγγραφο που περιέρχεται σε οποιαδήποτε υπηρεσία της ΠΝΑΙ με οποιονδήποτε τρόπο, καταχωρίζεται αυθημερόν στο βιβλίο εισερχομένων, κατ' αύξοντα αριθμό, με χαρακτηρισμό και μνεία του θέματος στο οποίο αναφέρεται και του αριθμού των στοιχείων που το συνοδεύουν. Στο ίδιο βιβλίο αναγράφονται επίσης το όργανο προς το οποίο το έγγραφο απευθύνεται, καθώς και η ημερομηνία εισόδου του. Η υπηρεσία οφείλει να χορηγεί βεβαίωση καταχώρισης του εγγράφου με όλα τα παραπάνω στοιχεία. (Επικαιροποιημένος Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας -29.1.2018)

Ανασύσταση φακέλου

Αρμόδια υπηρεσία της ΠΝΑΙ για την ανασύσταση απολεσθέντος φακέλου, είναι η υπηρεσία, στην κατοχή της οποίας περιήλθε ο φάκελος και από υπαιτιότητά της έχει απωλεσθεί, μερικώς ή ολικώς. Η ανασύστασή του,

ολικώς ή μερικώς, απολεσθέντος φακέλου, από την υπηρεσία η οποία τον απώλεσε, γίνεται με υπηρεσιακή αναζήτηση των δικαιολογητικών ή της πληροφορίας που προέκυπτε από αυτά από τις συναρμόδιες ή συμπράττουσες υπηρεσίες ή από υπηρεσίες στις οποίες είναι δυνατόν να υπάρχουν στοιχεία ή πληροφορίες, τα οποία βοηθούν στην ανασύσταση του φακέλου του πολίτη. Η διαπίστωση της απώλειας του φακέλου του πολίτη με υπαιτιότητα της υπηρεσίας και η διαπίστωση της ολοκλήρωσης της διαδικασίας ανασύστασής του, γίνεται με την έκδοση ξεχωριστών διαπιστωτικών πράξεων από το αρμόδιο για την διεκπεραίωση του αιτήματος όργανο της υπηρεσίας που απώλεσε τον φάκελο, οι οποίες κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο πολίτη. (ΠΔ 114/2005 - ΦΕΚ Α'/165/30.6.2005)

Δ) Βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, Επικύρωση των αντιγράφων

Στις Υπηρεσίες της ΠΝΑΙ δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου, όταν προσέρχεται αυτοπροσώπως για υποθέσεις του, προσκομίζοντας το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα πρωτότυπα έγγραφα.

«2.α. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα Δικαστήρια όλων των βαθμών, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους οργανισμούς που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005, καθώς και στα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.» (ΑΡΘΡΟ 11- ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ)

Στις Υπηρεσίες της ΠΝΑΙ δεν υφίσταται πλέον η υποχρέωση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων, (με την επιφύλαξη της περίπτωσης δ άρθρο 11 του Κωδικα Δ.Δ), Αντί πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων, υποβάλλονται και γίνονται

υποχρεωτικά αποδεκτά από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α΄ του ΚΔΔ ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων εγγράφων που εκδόθηκαν από τις υπηρεσίες και τους φορείς αυτούς ή των ακριβών αντιγράφων τους.

Ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α΄.

Ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.

Οι υπηρεσίες της ΠΝΑΙ και οι φορείς στους οποίους κατατίθενται φωτοαντίγραφα, κατά τα ανωτέρω, υποχρεούνται να διενεργούν δειγματοληπτικό έλεγχο προκειμένου να εξακριβώσουν την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτά, σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των φωτοαντιγράφων που υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, ιδίως ζητώντας τη συνδρομή των υπηρεσιών ή των φορέων που εξέδωσαν τα πρωτότυπα. Τα αποτελέσματα αυτού του ελέγχου εν συνεχεία κοινοποιούνται στην καθ ύλην αρμόδια οργανική μονάδα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Εάν διαπιστωθεί κατά τον υποχρεωτικό ή άλλο έλεγχο ότι υποβλήθηκαν αλλοιωμένα φωτοαντίγραφα, εκτός από τις κυρώσεις που προβλέπονται στην παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 και που επιβάλλονται στον ενδιαφερόμενο, εφόσον η πράξη αυτή δεν τιμωρείται αυστηρότερα από άλλη ποινική διάταξη, η διοικητική ή άλλη πράξη, για την έκδοση της οποίας υποβλήθηκαν τα φωτοαντίγραφα αυτά, ανακαλείται αμέσως.

Ε) Ευπρέπεια Υπαλλήλου και Σεβασμός

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ο δημόσιος υπάλληλος πρέπει να συμπεριφέρεται πάντοτε κατά τρόπο που να καθίσταται άξιος της εμπιστοσύνης του κοινού. Πρέπει να τηρεί, σε κάθε περίπτωση, τους βασικούς κανόνες καλής συμπεριφοράς ανεξαρτήτως της ψυχικής του διάθεσης. Έχει επιμελημένη και ευπρεπή εμφάνιση. Συμπεριφέρεται με ευγένεια και κοσμιότητα. Απευθύνεται στους πολίτες στον πληθυντικό. Δεν καπνίζει, εξυπηρετεί τους πολίτες κατά το ωράριο που έχει ορίσει η υπηρεσία του, σύμφωνα με τις κείμενες γενικές και ειδικές διατάξεις, αφιερώνοντας εξολοκλήρου και αποκλειστικά το χρόνο εργασίας του στα καθήκοντά του, και παραμένοντας και πέρα του ισχύοντος χρόνου εργασίας, εφόσον έκτακτες και εξαιρετικές υπηρεσιακές ανάγκες επιβάλλουν τούτο. [Ν. 3528/2007 άρθρο 27 παρ. 1 (ΥΚ, ΦΕΚ 26 Α)].

Δεν κάνει εξωυπηρεσιακή χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή του. Δεν επιτρέπεται η ακρόαση μουσικής εκτός αν προέρχεται από κεντρικό ηχητικό σύστημα της υπηρεσίας. Δεν επιτρέπεται να διακόπτει για προσωπικές του υποθέσεις την επικοινωνία με τους πολίτες που συναλλάσσεται. Αν ωστόσο, προκύψει λόγος τόσο σοβαρός, ώστε να επιβάλλεται η διακοπή της συνομιλίας, ο δημόσιος υπάλληλος οφείλει να ζητήσει συγγνώμη από τον πολίτη και να παρακαλέσει άλλον συνάδελφό του να συνεχίσει τη συναλλαγή. [Ν. 3528/2007, παρ.2, άρθρο 27 και περ. κθ, παρ.1, άρθρο 107 του Ν.3528/2007 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του Ν.4057/2012] 1 Βλ. και Ευρωπαϊκό Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς (2005), άρθρο 12. 13

Οφείλει να απαντά στις τηλεφωνικές κλήσεις, δηλώνει το όνομά του και αντιμετωπίζει με ευγένεια και προθυμία τις ερωτήσεις που του απευθύνονται. Εάν είναι αναρμόδιος, διευκολύνει τον πολίτη να εντοπίσει τον αριθμό κλήσης και το ονοματεπώνυμο του αρμοδίου. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, φροντίζει να παραπέμψει τον πολίτη σε κάποια υπηρεσία πληροφόρησης κοινού. [

Όταν έρχεται σε επαφή με πολίτη δύστροπο ή ιδιαίτερος εριστικό, οφείλει να τον αντιμετωπίζει με ψυχραιμία και κατανόηση, αποφεύγοντας τις εντάσεις ή τους διαπληκτισμούς. Ακόμη και αν ο πολίτης τον προσβάλει, ο δημόσιος υπάλληλος οφείλει να διατηρήσει τον αυτοέλεγχό του και, εφόσον χρειασθεί, να ζητήσει τη συνδρομή του προϊσταμένου του για τη διευθέτηση της κατάστασης.

Δεν εκδηλώνει ούτε και διαδίδει τις πολιτικές, θρησκευτικές και φιλοσοφικές του πεποιθήσεις κατά την άσκηση των καθηκόντων του. [Σύνταγμα άρθρο 29 παρ. 3, Ν. 1735/1987 άρθρο 18 παρ. 2 (ΦΕΚ 195 Α)]. Δεν επηρεάζεται κατά τη συναλλαγή του με τον πολίτη, από το φύλο, την εθνικότητα, τη φυλή, τη γλώσσα, την καταγωγή και τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις των συναλλασσομένων. [Σύνταγμα άρθρο 5 παρ.2 και Ν. 3528/2007 άρθρο 27 παρ. 3 (ΥΚ, ΦΕΚ 26 Α)]. Αποφεύγει γενικότερα, κάθε πράξη που θα μπορούσε να προσβάλει ή να μειώσει την προσωπικότητα ή την επαγγελματική υπόσταση των ατόμων, με τα οποία συναλλάσσεται. (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ 2012 - ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ & ΠΟΛΙΤΩΝ: ΟΔΗΓΟΣ ΟΡΘΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ)

2) Κατά την διαδικασία έκδοσης της **Διοικητικής πράξης**

A) Νομιμότητα πράξεων και ενεργειών.

Νομιμότητας της διοικητικής πράξης.: Η διοικητική πράξη οφείλει να φέρει κάποια χαρακτηριστικά προκειμένου να είναι υποστατή και νόμιμη. Ειδικότερα: Πρέπει να εκδίδεται από το αρμόδιο διοικητικά όργανο. Η διοικητική πράξη πρέπει να είναι έγγραφη, να αναφέρει την εκδούσα αρχή και να φέρει χρονολογία καθώς και υπογραφή του αρμόδιου οργάνου. Η ατομική διοικητική πράξη μπορεί, κατ' εξαίρεση, να είναι προφορική, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς επίτευξη του επιδιωκόμενου με αυτήν σκοπού. Η κάθε διοικητική πράξη πρέπει να περιέχει σαφή, ειδική επαρκή αιτιολογία. Η αιτιολογία πρέπει να υφίσταται τόσο για την αρνητική όσο και για τη θετική διοικητική πράξη. Η αιτιολογία οφείλει να συμπεριλαμβάνει την παράθεση των διατάξεων πάνω στις οποίες βασίζεται η συγκεκριμένη διοικητική πράξη, τη διαπίστωση της συνδρομής των απαιτούμενων προϋποθέσεων που συντρέχουν ή δεν συντρέχουν στην υπό εξέταση περίπτωση και το συμπέρασμα.

Όταν η διοικητική πράξη εκδίδεται αυτεπαγγέλτως, τα αποδεικτικά στοιχεία συγκεντρώνονται με πρωτοβουλία του αρμοδίου για την έκδοσή της διοικητικής πράξης οργάνου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Όταν την έκδοση της διοικητικής πράξης ζητά ο ενδιαφερόμενος, αυτός οφείλει να υποβάλλει τα δικαιολογητικά που καθορίζουν οι σχετικές διατάξεις εκτός αν τα στοιχεία αυτά υπάρχουν στην αρμόδια για την έκδοση της πράξης υπηρεσία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Στις ατομικές διοικητικές πράξεις πρέπει να γίνεται αναφορά η δυνατότητα άσκησης τυχόν

30

ειδικής διοικητικής προσφυγής, να γίνεται μνεία του αρμόδιου για την εξέταση της οργάνου, της προθεσμίας καθώς και των συνεπειών παράλειψης της άσκησης της.

Νομιμότητα Ενεργειών: Ο υπάλληλος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των καθηκόντων του και τη νομιμότητα των υπηρεσιακών του ενεργειών. Ο υπάλληλος οφείλει να υπακούει στις διαταγές των προϊσταμένων του. Όταν όμως εκτελεί διαταγή, την οποία θεωρεί παράνομη, οφείλει, πριν την εκτέλεση, να αναφέρει εγγράφως την αντίθετη γνώμη του και να εκτελέσει τη διαταγή χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Η διαταγή δεν προσκτάται νομιμότητα εκ του ότι ο υπάλληλος οφείλει να υπακούσει σε αυτήν. Αν η διαταγή είναι προδήλως αντισυνταγματική ή παράνομη, ο υπάλληλος οφείλει να μην την εκτελέσει και να το αναφέρει χωρίς αναβολή. Όταν σε διαταγή, η οποία προδήλως αντίκειται σε διατάξεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων, διατυπώνονται επείγοντες και εξαιρετικοί λόγοι γενικότερου συμφέροντος ή όταν, ύστερα από άρνηση υπακοής σε πρώτη διαταγή που προδήλως αντίκειται σε τέτοιες διατάξεις, ακολουθήσει δεύτερη διαταγή που εκθέτει επείγοντες και εξαιρετικούς λόγους γενικότερου συμφέροντος, ο υπάλληλος οφείλει να εκτελέσει τη διαταγή και να αναφέρει συγχρόνως στην προϊσταμένη αρχή εκείνου που τον διέταξε. Επί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον εκείνος που διέταξε είναι το διοικητικό συμβούλιο ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης, η αναφορά υποβάλλεται στον εποπτεύοντα Υπουργό.

Αν ο υπάλληλος έχει αντίθετη γνώμη για εντελλόμενη ενέργεια, για την οποία είναι αναγκαία η προσυπογραφή ή η θεώρηση του, οφείλει να τη διατυπώσει εγγράφως για να απαλλαγεί από την ευθύνη. Εάν παραλείπει την προσυπογραφή ή θεώρηση, θεωρείται ότι προσυπέγραψε ή θεώρησε. Οι προϊστάμενοι όλων των βαθμίδων οφείλουν να προσυπογράφουν τα έγγραφα που ανήκουν στην αρμοδιότητα τους και εκδίδονται με την υπογραφή του προϊσταμένου τους. Αν διαφωνούν, οφείλουν να διατυπώσουν εγγράφως τις τυχόν αντιρρήσεις τους. Αν παραλείψουν να προσυπογράψουν το έγγραφο, θεωρείται ότι το προσυπέγραψαν. Ο υπάλληλος δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη σύνταξη, με κάθε μέσο, εγγράφου για θέμα της αρμοδιότητάς του, εφόσον διαταχθεί γι' αυτό από οποιονδήποτε από τους προϊσταμένους του.

Β) Υποχρέωση συμμόρφωσης με τις Δικαστικές αποφάσεις

Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει. (Ν 3068/2002)

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται, χωρίς καθυστέρηση προς τις Δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνει σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων.

Γ) Υποχρέωση προστασίας των προσωπικών δεδομένων (GDPR), αλλά και εχεμύθειας

Σε κάθε περίπτωση οι Υπηρεσίες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου οφείλουν να τηρούν εχεμύθεια για γεγονότα ή πληροφορίες των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Η υποχρέωση της Εχεμύθειας δεν μπορεί να αντιταχθεί στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται το δικαίωμα των πολιτών και των Επιχειρήσεων να λαμβάνουν γνώση των διοικητικών εγγράφων.

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου πρέπει να γίνεται για καθορισμένους σκοπούς και με βάση την συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου. Ο Κανονισμός 2016/679 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ευρύτερα γνωστός ως Γενικός Κανονισμός για την Προστασία

Δεδομένων - ΓΚΠΔ (και στα αγγλικά General Data Protection Regulation - GDPR), ψηφίστηκε στις 27 Απριλίου 2016 και τέθηκε σε υποχρεωτική εφαρμογή για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 25 Μαΐου 2018.

Ο Κανονισμός 2016/679 έχει εφαρμογή σε όλους τους φορείς (ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις, κρατικές αρχές, συλλόγους, κλπ.) που διαχειρίζονται, επεξεργάζονται, αποθηκεύουν και διακινούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε έχουν έδρα και δραστηριότητα σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε όχι, εφόσον τα δεδομένα αφορούν Ευρωπαίους πολίτες ή σχετίζονται με οποιουδήποτε είδους υπηρεσίες και αγαθά προς Ευρωπαίους πολίτες..

Το υποκείμενο των δεδομένων έχει πλέον αυξημένα δικαιώματα που περιλαμβάνουν: δικαίωμα στη λήθη, δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας, δικαίωμα διόρθωσης, δικαίωμα στη φορητότητα, υποχρέωση γνωστοποίησης σε περίπτωση παραβίασης. Όταν η επεξεργασία βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου πρέπει πλέον να είναι ρητή και εν πλήρει επιγνώσει αυτού και επιπλέον παρέχεται σε αυτό η δυνατότητα ανάκλησης της. Εκτός από την προαναφερθήσα ανάκληση υπάρχει τι δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα και λήψης αντιγράφου, Υπάρχει το δικαίωμα της διορθωσης καθώς και το δικαίωμα της διαγραφής., το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασία και τέλος το δικαίωμα της εναντίωσης.

Ορίζεται η θέση του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (DPO), η οποία σε πολλές περιπτώσεις καθίσταται υποχρεωτική. Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εφαρμόστηκε άμεσα από την πρώτη στιγμή εφαρμογής του ανωτέρου κανονισμού

Δ) Υποχρέωση - Δυνατότητα Ηλεκτρονικής Διακίνησης των εγγράφων

Οι Υπηρεσίες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, οφείλουν να διακινούν με ηλεκτρονικά μέσα και ιδίως με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο έγγραφα, πληροφορίες και δεδομένα που εκδίδουν και διαχειρίζονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Όλες οι υπηρεσίες και φορείς του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να χορηγούν αριθμό πρωτοκόλλου στα εισερχόμενα και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεομοιοτυπίας έγγραφα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 12 του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45): «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας».

Οι ανωτέρω φορείς και υπηρεσίες υποχρεούνται να πρωτοκολλούν τα έγγραφα που περιέρχονται σε αυτούς και να χορηγούν βεβαίωση καταχώρισης. Όλα τα έγγραφα που εισέρχονται στον φορέα/υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο (με αυτοπρόσωπη κατάθεση από τον ενδιαφερόμενο ή εκπρόσωπο του, μέσω ταχυδρομείου, μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), καταχωρίζονται αυθημερόν στο πρωτόκολλο και παίρνουν έναν αύξοντα αριθμό, ο οποίος μαζί με την ημερομηνία εισόδου, το θέμα, τον αριθμό των στοιχείων που το συνοδεύουν και το όργανο προς το οποίο το έγγραφο απευθύνεται αποτελούν την ταυτότητα του εγγράφου.

Όσα εκ των εισερχομένων εγγράφων φέρουν «εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή», γίνονται δεκτά από τους φορείς του δημόσιου τομέα, καθόσον η ως άνω «εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή» έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη (παρ. 2 του άρθρου 25 του Κανονισμού ΕΕ 910/2014 – eIDAS).

Επίσης, όσα έχουν μορφή σαρωμένου εγγράφου, γίνονται δεκτά και διακινούνται ηλεκτρονικά ως ευκρινή φωτοαντίγραφα, καθώς με τις διατάξεις της παρ. 2. του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (ΦΕΚ Α' 74) καταργήθηκε η επικύρωση αντιγράφων εγγράφων και η Διοίκηση αποδέχεται υποχρεωτικά τα απλά ευκρινή

φωτοαντίγραφα από το πρωτότυπο, ή το ακριβές αντίγραφο αυτού, κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των ενδιαφερομένων.

Συναφώς, υπενθυμίζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4325/2015 «Ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων Δημοσίου - Ασφάλεια πληροφορικών συστημάτων Δημοσίου» (ΦΕΚ Α' 47), με τις οποίες: κατέστη υποχρεωτική η ηλεκτρονική διακίνηση των εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων που εκδίδουν, ή διαχειρίζονται οι φορείς του δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, χρησιμοποιώντας, ιδίως, ως μέσο διακίνησης το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και κατέστη υποχρεωτική η ηλεκτρονική επικοινωνία των φορέων του δημόσιου τομέα με πολίτες και επιχειρήσεις, καθώς η αρχική διατύπωση με τη χρήση του ρήματος «**μπορεί**» στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 3979/2011, που προέβλεπε ως δυνητική τη χρήση ηλεκτρονικού τρόπου επικοινωνίας ακόμη και στην περίπτωση που αυτός είχε ζητηθεί από πολίτες και επιχειρήσεις, αντικαταστάθηκε από το ρήμα «**οφείλει**» με το άρθρο 13 παρ.2 Ν.4325/2015, ΦΕΚ Α 47/11.5.2015, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα ή έχουν δώσει τη ρητή συγκατάθεσή τους για ηλεκτρονική επικοινωνία με το Δημόσιο. Η αίτηση και η παροχή της συγκατάθεσης, καθώς και η ανάκλησή της μπορούν να διαβιβάζονται και με ηλεκτρονικό τρόπο, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις της ταυτοποίησης και επιβεβαίωσης ταυτότητας (αυθεντικοποίησης).

Περαιτέρω και δεδομένων των συνθηκών που έχουν διαμορφωθεί με τη διαρκή λήψη μέτρων ανάσχεσης της εξάπλωσης της νόσου COVID-19, κρίνεται σκόπιμο να υπενθυμιστεί το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών και να ενθαρρυνθούν οι ενδιαφερόμενοι πολίτες και επιχειρήσεις στη χρήση των εν λόγω υπηρεσιών. Ειδικότερα επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Με την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4325/2015 (ΦΕΚ Α' 47), ορίστηκε ότι: «Έγγραφα, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις που παράγονται με χρήση Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), ιδίως μέσω της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης του Ελληνικού Δημοσίου, γίνονται δεκτά από τους φορείς του δημόσιου

τομέα του άρθρου 3 του Ν. 3979/2011 για την διεκπεραίωση υποθέσεων πολιτών και επιχειρήσεων.».

Με τις ανωτέρω ρυθμίσεις απλουστεύθηκε η διαδικασία έκδοσης και υποβολής δικαιολογητικών, όπου απαιτείται, καθώς πλέον οι φορείς του δημόσιου τομέα του άρθρου 3 του ν. 3979/2011 (ΦΕΚ Α΄ 138), υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη και να κάνουν δεκτά, έγγραφα, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις που παράγονται με τη χρήση Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), ιδίως μέσω της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης «ΕΡΜΗΣ», στη μορφή που αυτά εκδίδονται.

Συναφώς υπενθυμίζεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 52 του ν. 4635/2019 (ΦΕΚ Α΄ 167) θεσπίστηκε η «Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης» με διεύθυνση (gov.gr) που θα αποτελέσει το κεντρικό σημείο παροχής ψηφιακών υπηρεσιών, παρέχοντας Μητρώο Ψηφιακών Υπηρεσιών, ενώ όλως προσφάτως με τα άρθρα εικοστό τέταρτο έως εικοστό όγδοο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 20.03.2020 (ΦΕΚ Α΄68), προβλέφθηκε η δυνατότητα υποβολής με ηλεκτρονικό τρόπο και μέσω αυθεντικοποίησης με κωδικούς taxisnet της αίτησης, της υπεύθυνης δήλωσης (e-Dilosi) και της εξουσιοδότησης (e-Exousiodotisi).

Για τα ανωτέρω, σχετικές είναι η με αριθ. πρωτ. 7334ΕΞ/23-03-2020 ([ΑΔΑ: Ψ1ΛΨ46ΜΤΛΠ-ΩΗΗ](#)) και θέμα: «Μητρώο Ψηφιακών Υπηρεσιών - Ενέργειες για την έναρξη λειτουργίας της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr)» καθώς και η με αριθ. πρωτ. 7335/23-3-2020 [ΑΔΑ: Ω7ΖΨ46ΜΤΛΠ-ΡΥΦ](#)) και θέμα: «Επείγουσες οδηγίες για τη εφαρμογή των ψηφιακών υπηρεσιών ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης και εξουσιοδότησης στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr)» εγκύκλιες οδηγίες του Υπουργού Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Τέλος, Με τη θέσπιση του άρθρου 99 του Νόμου 4727/2020 σηματοδοτείται και στην ΠΝΑΙ, η μετάβαση στην ψηφιακή εποχή, με την κατάργηση της διακίνησης, μέσω τηλεομοιοτυπίας (fax), εγγράφων, διοικητικών και μη, μεταξύ των φυσικών ή νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων και των

υπηρεσιών του Δημοσίου, από την 1η Ιανουαρίου 2021. Υπόχρεοι φορείς για την εφαρμογή της ρύθμισης αυτής είναι οι φορείς του στενού δημόσιου τομέα και συγκεκριμένα το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ε) Υποχρέωσης χορήγησης πρόσβασης

Τα έγγραφα της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου χαρακτηρίζονται ως Διοικητικά έγγραφα. **Δημόσια** έγγραφα είναι τα έγγραφα που έχουν συνταχθεί κατά τους νόμιμους τύπους, από τον καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία (άρθρο 438 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). **Διοικητικά** έγγραφα είναι τα έγγραφα που συντάσσονται από τις Διοικητικές Αρχές (παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999-Α' 45).

Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του προς τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, επικαλούμενος την ύπαρξη εύλογου ενδιαφέροντος. **Ως εύλογο ενδιαφέρον** νοείται εκείνο το οποίο προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης εννόμου σχέσεως, συνδεδεμένης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων, στα οποία ζητείται η πρόσβαση και όχι το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της Διοίκησης και την τήρηση των νόμων.

Το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα **δεν υφίσταται** στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου ή αν παραβλάπτεται απόρρητο, το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις

Το δικαίωμα της πρόσβασης σε έγγραφα στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στο επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, το θέμα της πρόσβασης του κοινού στα δημόσια έγγραφα έχει αποκτήσει ολοένα και μεγαλύτερη σημασία τα τελευταία 15 χρόνια. Η πρόοδος που έχει σημειωθεί συνδέεται τόσο με την ανάγκη ενίσχυσης της διαφάνειας και της άσκησης πραγματικού και αποτελεσματικού ελέγχου στην άσκηση της εξουσίας όσο και με την ανάγκη μείωσης του λεγόμενου δημοκρατικού ελλείμματος και την ενδυνάμωση της έννοιας του πολίτη της ΕΕ.

Το βασικό νομικό πλαίσιο οικοδομήθηκε γύρω από την έννοια της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα. Ο προσανατολισμός αυτός αντανακλά την επιρροή των Σκανδιναβικών Χωρών, μετά τη διεύρυνση του 1995. Με πιο αξιοσημείωτη εξαίρεση τη Σουηδία, στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες και έγγραφα εξαρτάται παραδοσιακά από την επίκληση ιδιαίτερου εννόμου συμφέροντος. Η ορθή διαχείριση του δικαιώματος πρόσβασης του κοινού απαιτεί από τα όργανα του κρατικού μηχανισμού όχι μόνο να *αντιδρούν* σωστά και αποτελεσματικά στις αιτήσεις των πολιτών για πρόσβαση, αλλά και, ιδίως, να φροντίζουν να αναπτύσσουν *προληπτική* δράση, στόχος της οποίας θα είναι η εξ ίδιας πρωτοβουλίας παροχή πληροφοριών σε κατάλληλο χώρο, όπως, για παράδειγμα, η ιστοσελίδα ενός θεσμού ή οργάνου, η οποία απαλλάσσει εξ υπαρχής τον πολίτη από την ανάγκη του να υποβάλει σχετική αίτηση για πρόσβαση. Μια τέτοια πρακτική, που απαιτεί συνεχή ενάργεια και συστηματική επένδυση από πλευράς της δημόσιας διοίκησης, έχει ένα τριπλό όφελος, εφόσον διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του κράτους δικαίου, ενισχύει τη δημοκρατία και ενδυναμώνει τους πολίτες, παρέχοντάς τους αυξημένες δυνατότητες να ασκούν τα δικαιώματά τους. **(Δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα και πληροφορίες κατά το ευρωπαϊκό δίκαιο** Καθ. Νικηφόρος Διαμαντούρος 2012)

ΣΤ) Προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερομένου

Οι διοικητικές αρχές, συνεπώς και οι Υπηρεσίες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, πριν από κάθε ενέργεια ή μέτρο σε βάρος των δικαιωμάτων ή

συμφερόντων συγκεκριμένου προσώπου, οφείλουν να καλούν τον ενδιαφερόμενο να εκφράσει τις απόψεις του, εγγράφως ή προφορικώς, ως προς τα σχετικά ζητήματα. Η κλήση προς ακρόαση είναι έγγραφη, αναφέρει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα της ακρόασης, προσδιορίζει δε το αντικείμενο του μέτρου ή της ενέργειας.

Η κλήση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον πέντε (5) πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Ο ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα να λάβει γνώση των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων και να προβεί σε ανταπόδειξη. Η τήρηση της προαναφερόμενης διαδικασίας, καθώς και η λήψη υπόψη των απόψεων του ενδιαφερομένου, πρέπει να προκύπτουν από την αιτιολογία της διοικητικής πράξης.

Το υιοθετούμενο μέτρο πρέπει να λαμβάνεται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την ακρόαση του ενδιαφερομένου. Αν η άμεση λήψη του δυσμενούς μέτρου είναι αναγκαία για την αποτροπή κινδύνου ή λόγω επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος, είναι, κατ' εξαίρεση, δυνατή η, χωρίς προηγούμενη κλήση του ενδιαφερομένου, ρύθμιση. Αν η κατάσταση που ρυθμίστηκε είναι δυνατόν να μεταβληθεί, η διοικητική αρχή, μέσα σε χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών, καλεί τον ενδιαφερόμενο να εκφράσει τις απόψεις του σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, οπότε και προβαίνει σε τυχόν νέα ρύθμιση. Αν η πιο πάνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, το μέτρο παύει αυτοδικαίως, και χωρίς άλλη ενέργεια, να ισχύει.

3) ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

A) Το Δικαίωμα Ιεραρχικής προσφυγής. Ειδική διοικητική προσφυγή – Ενδικοφανής προσφυγή

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή).

Η διοικητική αρχή στην οποία υποβάλλεται η, κατά την προηγούμενη παράγραφο, αίτηση οφείλει να γνωστοποιήσει στον ενδιαφερόμενο την απόφασή της για την αίτηση αυτή το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, εκτός αν από ειδικές διατάξεις προβλέπεται διαφορετική προθεσμία.

Αν αρμόδια για την ανάκληση ή τροποποίηση ή την ακύρωση είναι άλλη διοικητική αρχή, εκείνη στην οποία κατατέθηκε η αίτηση θεραπείας ή η ιεραρχική προσφυγή οφείλει να τη διαβιβάσει στην αρμόδια αρχή το αργότερο μέσα σε πέντε (5) ημέρες. Και στην περίπτωση αυτή, η γνωστοποίηση της απόφασης της αρμόδιας αρχής, στον ενδιαφερόμενο, πρέπει να γίνεται μέσα στην κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμία.

Αν η πράξη ακυρωθεί, η υπόθεση επανέρχεται στην αρχή που εξέδωσε την πράξη, εκτός αν οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν αρμοδιότητα της προϊστάμενης αρχής για την έκδοσή της.

Όπου προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από διοικητική πράξη, μπορεί, με προσφυγή του, η οποία ασκείται ενώπιον του προβλεπόμενου από τις διατάξεις αυτές διοικητικού οργάνου και μέσα

στην οριζόμενη από τις ίδιες προθεσμία, να ζητήσει, κατά περίπτωση, την ακύρωση ή την τροποποίηση της πράξης.

Το διοικητικό όργανο, ανάλογα με την πρόβλεψη των σχετικών διατάξεων, είτε εξετάζει μόνο τη νομιμότητα της πράξης, οπότε και μπορεί να την ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει ή να απορρίψει την προσφυγή (ειδική διοικητική προσφυγή), είτε εξετάζει τόσο τη νομιμότητα της πράξης όσο και την ουσία της υπόθεσης, οπότε και μπορεί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει ή να τροποποιήσει την πράξη ή να απορρίψει την προσφυγή (ενδικοφανής προσφυγή). Το αρμόδιο όργανο οφείλει να γνωστοποιήσει στον προσφεύγοντα την απόφασή του μέσα στην προθεσμία που τυχόν τάσσουν οι σχετικές διατάξεις, αλλιώς, στην περίπτωση μεν της ειδικής προσφυγής, το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, στην περίπτωση δε της ενδικοφανούς προσφυγής, το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες. (Κ.Δ.Δ άρθρο 25)

B) Το Δικαίωμα προσφυγής στον Επόπτη (ΟΤΑ) - (Αποκεντρωμένη Διοίκηση)

Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει τις αποφάσεις της ΠΝΑΙ, καθώς και των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των νομικών προσώπων, καθώς και των συνδέσμων της, για λόγους νομιμότητας, ενώπιον του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε πλήρη γνώση αυτής. Ατομικές πράξεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο με απόδειξη παραλαβής και αναφέρουν υποχρεωτικά ότι κατ' αυτών χωρεί ειδική προσφυγή για λόγους νομιμότητας ενώπιον του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών.

Προσφυγή επιτρέπεται και κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή η προσφυγή ασκείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την παρέλευση άπρακτης της ειδικής προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση της οικείας πράξης, διαφορετικά μετά την παρέλευση τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου.

Ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποφαινεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Αν παρέλθει η ανωτέρω προθεσμία χωρίς να εκδοθεί απόφαση θεωρείται ότι η προσφυγή έχει σιωπηρώς απορριφθεί.

«Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων, κατά τα άρθρα 225 έως 227, ασκείται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), οι οποίες βρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996, Α' 21), που βρίσκονται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης) (Άρθρο 228 παρ 1 Ν3852/10)»

Γ) Το Δικαίωμα ως προς τον Συμβιβασμό (με απόφαση οικονομικής Επιτροπής ή Περιφερειακού Συμβουλίου)

Η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο μέχρι ποσού εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ.

Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το περιφερειακό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου.

Η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το περιφερειακό συμβούλιο. (Ν.3852/10 παρ. 176 παρ. 1- θ)

Δ) Το Δικαίωμα προσφυγής στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει ενεργοποιηθεί από τον Νοέμβριο του 2019, μετά από σχετική εκλογή, ο θεσμός του Συμπαραστάτη του πολίτη και της Επιχείρησης.

Ο Συμπαραστάτης δέχεται ενυπόγραφες καταγγελίες άμεσα θιγόμενων φυσικών ή νομικών προσώπων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών της περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεών της και ασκεί διαμεσολάβηση προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερομένους ως προς τις ενέργειες στις οποίες ο ίδιος προέβη μετά τη λήψη της καταγγελίας τους.

Κατά την εξέταση καταγγελιών, ο συμπαραστάτης μπορεί να αιτηθεί και να λάβει στοιχεία από το αρχείο των υπηρεσιών της περιφέρειας, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του π.δ. 28/2015 (Α' 34) για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία. Εφόσον, ύστερα από εξέταση καταγγελίας, προκύψουν φαινόμενα κακοδιοίκησης, ο συμπαραστάτης δύναται να υποβάλλει συστάσεις προς τις υπηρεσίες της περιφέρειας για την αποτροπή επανάληψής τους.

Η υποβολή καταγγελίας ή αναφοράς στον περιφερειακό συμπαραστάτη δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, καθώς και του Ελεγκτή Νομιμότητα

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της Περιφερειακής Διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης του όσο και επ` ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι ειδικές προτάσεις του περιφερειακού συμπαραστάτη υποβάλλονται στον περιφερειάρχη και κοινοποιούνται στο περιφερειακό συμβούλιο και στον εκτελεστικό γραμματέα της περιφέρειας. (N.3852/10 αρ. 179)
